

اطلاعیابی در اینترنت

مجموعه سواد اطلاعاتی پایه برای دانشجویان

ترجمه و تألیف:

دکتر علی حسین قاسمی

عضو هیأت علمی دانشکاه علوم پزشکی جندی شاپور

با همکاری

پروانه قاسمی و نصرت جوامع

انتشارات سپهرش

۱۳۹۶

TK	قاسمی، علی حسین، ۱۳۴۱ -	
۵۱۰۵	اطلاع‌یابی در اینترنت: مجموعه سواد اطلاعاتی پایه برای دانشجویان/ ترجمه و تألیف	
۸۷۵/	علی حسین قاسمی؛ با همکاری پروانه قاسمی و نصرت جوامع- تهران؛ دبیزش، ۱۳۹۶	
۹الف/	۸، ۱۵۸ ص.	
۲ق	۱۵۰۰۰ ریال	ISBN 978-600-98416-1-5
۱۳۹۶	فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیپا	
	واژه‌نامه	
	کتابخانه	
	۱. اینترنت ۲. وب ۳. وب - ابزارهای جستجو الف. قاسمی، پروانه، ۱۳۵۲ - ب.	
	جوامع نصر ج. عنوان ب. عنوان: مجموعه سواد اطلاعاتی پایه برای دانشجویان	
	TK ۱۳۹۶ ق ۲ الف ۵/۸۷۵	۰۴/۶۷۸
	شماره کتابشناسی ملی	۴۹۵۴۳۴۵

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۴۱۶-۱-۵ ISBN 978-600-98416-1-5

- عنوان: اطلاع‌یابی در اینترنت: مجموعه سواد اطلاعاتی پایه برای دانشجویان
- نویسنده: دکتر علی حسین قاسمی؛ با همکاری پروانه قاسمی و نصرت جوامع
- طراح جلد: رحیم کبیر صابر
- ناشر: انتشارات دبیزش
- نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۶
- شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- قیمت: ۱۵۰۰۰
- مرکز پخش: شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات کتابداری چاپار - ۸۸۸۹۹۶۸۰
- حق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

۱	یادداشت مترجم
۳	۱. در باره‌ی این راهنما
۴	۲-۱. اهداف این خودآموز
۴	۳-۱. این خودآموز چه مطالب منحصر به فردی دارد؟
۷	۲. مقدمه‌ای بر اینترنت، وب، و مرورگرها
۷	۱-۱. اینترنت چیست؟
۸	۲-۲. وب جهانگستر چیست و چگونه کار آن
۸	۳-۲. مرورگر چیست؟
۹	۲-۳-۱. اتصال به اینترنت
۹	۲-۳-۲. مبانی مرورگرهای وب
۹	۲-۳-۳. صفحه‌ی نمایش مرورگر
۱۱	۲-۳-۴. اصول کار با مرورگر
۱۲	۲-۳-۵. جهت‌یابی در وب و کار با مرورگر
۱۲	۲-۳-۶. جابجایی در سندی که روی صفحه‌ی نمایش است
۱۳	۲-۳-۷. جابجایی از یک سند به سند دیگر
۱۴	۲-۳-۸. تغییر فونت
۱۴	۲-۳-۹. چند نکته
۱۵	۲-۳-۱۰. تنظیم ترجیحات مرورگر
۱۶	۲-۳-۱۱. ضبط و فرفرستی اسناد و تصاویر
۱۷	۲-۳-۱۲. کلید سمت راست موشواره
۱۸	۲-۳-۱۳. مشاهده‌ی فایل ضبط‌شده بر روی دیسک
۲۱	۳. جستجو در وب
۲۱	۳-۱. نکات مهم قبل از آغاز جستجو در وب
۲۱	۳-۱-۱. واقعا به دنبال چه می‌گردید؟
۲۱	۳-۱-۲. جستجو در وب
۲۲	۳-۱-۳. راهبرد جستجو
۲۸	۳-۲. راهبردهای نامناسب جستجو

۴. ارزیابی موشکافانه‌ی منابع

۴-۱. ارزیابی صفحات وب و دلایل آن

۴-۲. راهبردها و پرسش‌های لازم

۵. موتور جستجو چگونه کار می‌کند

۵-۱. موتورهای جستجوی پیشنهادی و ویژگی‌های آن‌ها

۵-۱-۱. یاهو سرچ

۵-۱-۲. ایک کام

۵-۱-۳. رایج‌های مشترک موتورهای جستجوی پیشنهادی ما

۶. بهره‌گیری بهینه از گوگل

۶-۱. گوگل چگونه عمل می‌کند؟

۶-۱-۱. آنچه در صورتی که موتور جستجو قابل توجه است

۶-۱-۲. بهره‌گیری از گزینه‌های جستجوی فازی در گوگل

۶-۱-۳. ابزارهای کمکی در گوگل

۶-۱-۴. دیگر داده‌پایگاه‌های گوگل

۷. جامعیت بازبانی اطلاعات با موتور جستجو

۷-۱. چرا از گوگل فراتر برویم؟

۷-۲. وب نامرئی یا وب عمیق چیست؟

۷-۲-۱. چرا همه چیز مرئی نیست؟

۷-۲-۲. نحوه‌ی یافتن وب نامرئی

۷-۲-۳. ابهام ذاتی وب نامرئی

۷-۳. یافتن فهرست راهنما برای یک موضوع، طرح، یا مقوله‌ی خاص

۷-۳-۱. نمایه‌ی کتابداران بر اینترنت

۷-۳-۲. اینفو ماین

۷-۳-۳. آکادمیک اینفو

۷-۳-۴. راهنماهای موضوعی دیگر

۸. موتورهای «وراجستجو»

۸-۱. محدودیت‌های موتورهای وراجستجو

۸-۲. آیا وراجستجوگرهای هوشمندتر واقعاً هوشمندترند؟

۸۳	۹. موتورهای جستجوی سفارشی
۸۴	۹-۱. نحوه‌ی یافتن موتور جستجوی سفارشی
۸۴	۹-۱-۱. راهنمای موتورهای جستجوی سفارشی
۸۴	۹-۲. فهرست راهنمای پیوندهای موتورهای جستجوی سفارشی
۸۷	۱۰. چرا باید استناد کنیم؟
۸۸	۱۰-۱. نحوه‌ی استناد به منابع
۸۸	۱۰-۲. نحوه‌ی انتخاب یک شیوه‌نامه
۸۹	۱۰-۳. شیوه‌نامه‌ی استناد ام‌ال‌ای (انجمن نوین زبان)
۸۹	۱۰-۳-۱. فهرست منابع مورد استناد - نمونه‌هایی برای منابع چاپی
۹۵	۱۰-۳-۲. انتشارات الکترونیکی (وب و اینترنت)
۱۰۰	۱۰-۳-۳. ارجاع درون‌متنی در شیوه‌نامه‌ی ام‌ال‌ای
۱۰۲	۱۰-۳-۴. قواعد شیوه‌نامه‌ی ام‌ال‌ای در مورد فهرست منابع
۱۰۷	۱۰-۳-۵. قواعد شیوه‌نامه‌ی ام‌ال‌ای برای ارجاعات درون‌متنی
۱۰۹	۱۰-۴. استناد به روش شیوه‌نامه‌ی انجمن روانشناسی آمریکا
۱۰۹	۱۰-۴-۱. فهرست منابع - مثال برای نشریات چاپی
۱۱۱	۱۰-۴-۲. نمونه‌هایی برای انتشارات الکترونیکی
۱۱۳	۱۰-۴-۳. ارجاعات درون‌متنی در شیوه‌نامه‌ی ای‌پی‌ای
۱۱۴	۱۰-۴-۴. قوانین شیوه‌نامه‌ی ای‌پی‌ای برای فهرست منابع
۱۱۸	۱۰-۴-۵. قواعد شیوه‌نامه‌ی ای‌پی‌ای برای ارجاعات درون‌متنی
۱۲۰	۱۰-۵. استناد به روش شیوه‌نامه‌های ترابیان و شیکاگو
۱۲۰	۱۰-۵-۱. انتخاب بین دو نظام استنادسازی
۱۲۱	۱۰-۵-۲. نظام استناد یادداشت و کتابشناسی
۱۲۸	۱۰-۵-۳. نظام فهرست منابع و استنادهای درون‌متنی پدیدآورنده - تاریخ
۱۳۰	۱۰-۵-۴. قواعد شیوه‌نامه‌ی شیکاگو و ترابیان برای مثال‌های بالا
۱۳۵	واژگان توصیفی انگلیسی - فارسی
۱۵۵	واژگان فارسی - انگلیسی

یادداشت مترجم

چند سال پیش کتابی با عنوان «اطلاعیابی در اینترنت» به چاپ رسید که راهنمای مختصری بود در باره شیوه‌ی اطلاعیابی در اینترنت، و مبتنی بر مطالبی بود که به وسیله‌ی گروه رایانه‌ی دانشگاه برکلی، برای استفاده‌ی دانشجویان آن دانشگاه تدوین گردیده بود. امتیاز کتاب مذکور علاوه بر اختصار و کمی حجم آن این بود که برای استفاده‌های آموزشی و پژوهشی، در نوپا یک واحد علمی پژوهشی تهیه شده بود.

با گذشت چندین سال، برخی از سایت‌های دانشجویانی که از راهنمای مذکور استفاده کرده و آن را سودمند یافته بودند، تجدید چاپ آن را پیشنهاد کردند. اما تغییرات دائمی منابع و ابزارهای اطلاعاتی، تجدید چاپ آن کتاب را با همان محتوا، توجیه نمی‌کرد. علاوه بر این، نیازها و مفاهیم جدیدی که با گذشت زمان و تغییر شرایط اطلاعاتی مطرح شده‌اند مستلزم تغییر در مطالب آن کتاب بود. در مراجعه به سایت دانشگاه برکلی که مطالب کتاب مذکور از آنجا اخذ شده بود نیز تغییرات فراوانی در مطالب مشاهده گردید، که اگر مقایسه‌ی کوتاهی بین مطالب کتاب قبلی و نسخه‌ی حاضر در سایت مذکور قرار دارد به عمل آید، این تفاوت‌ها به روشنی به چشم خواهند آمد.

عمده‌ی مطالب کتاب حاضر از پایگاه وب دانشگاه برکلی ضبط و ترجمه شده و به همین دلیل در تنظیم برای چاپ بر روی کاغذ، تغییراتی در شکل مطالب داده شده که بعضاً شاید موجب کاهش کارآمدی آن شده باشد- هرچند تلاش گردیده بیش‌ترین سازگاری با قالب محدود چاپی فراهم آید. علاوه بر این تغییرات، فقط به متن مذکور اکتفا نشده و مطالب دیگری نیز به متن برگرفته از آن سایت افزوده شده. در مثال‌ها نیز در هر جا که لازم یا ممکن بوده، از مثال‌های مناسب برای دانشجویان ایرانی استفاده شده است.

برای ترجمه‌ی متن مورد استفاده در کتاب نیز از آقای «جان کوپراسمیت» که در حال حاضر و پس از «جو بارکر» مسئولیت محتوای مطالب کتاب را بر عهده دارد، درخواست اجازه شد و ایشان نیز به راحتی این اجازه را داد. نامه‌ی پاسخ ایشان را در زیر می‌بینید.

Re: Comment; Permission for translation

Tuesday, January 19, 2010 6:02 PM

From: "John Kupersmith" <jkupersm@gmail.com>

To: "A.H. Ghassemi" <tvahn@yahoo.com>

Dr. Ghassemi --

Thanks for your interest in this material. In return for permission to publish the translation as you describe, I ask that one copy of the book be donated to the UC Berkeley Libraries so that our students and faculty (some of whom are speakers or students of Farsi) may have free access to it.

The book can be sent to me at the address below.

Best of luck in your work.

--jk

John Kupersmith
Reference Librarian
212 Doe Library
University of California, Berkeley
Berkeley, CA 94720
jkupersm@library.berkeley.edu

واژه‌نامه‌ی انتهایی کتاب، مختصر ولی سودمند است. اما مترجم با توفیق الهی موفق شده است واژگان مفصل‌تری را ترجمه و در اختیار عرصه‌ی دانش قرار دهد که متن کامل آن از طریق اینترنت و به همت «پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران»، با عنوان «فرهنگ اطلاع‌رسانی» و به نشانی www.irandoc.ac.ir در دسترس است و امید می‌رود که به زودی به صورت چاپی نیز عرضه گردد.

امید است ترجمه‌ی حاضر در تدریس مهارت‌های سواد اطلاعاتی مورد استفاده‌ی اساتید، کتابداران و دانشجویان ارجمند قرار گیرد.

ع.ج. قاسمی

tvahn@yahoo.com